

**MAGICZNE MIEJSCE
W SERCU PUSZCZY
KOZIENICKIEJ – TAJEMNICE
KRÓLEWSKICH ŹRÓDEŁ**

Aldona Gębka

KATEGORIA WIEKOWA: 7-9 LAT

Mazowsze.
serce Polski

ADRESAT: uczniowie w wieku 8–9 lat.

CZAS ZAJĘĆ: 90 minut.

SŁOWA KLUCZOWE: Mazowsze, król, źródło, rezerwat, las, przyroda, edukacja regionalna.

WPROWADZENIE

Jest takie magiczne miejsce w sercu Puszczy Kozienickiej, gdzie można spotkać zarówno wiele szkolnych wycieczek, głównie z Radomia, Kozienic, Pionek i z okolicznych miejscowości, jak i turystów z odległych zakątków Polski i świata. Miejsce tętniące gwarem niezależnie od pory roku, pełne tajemnic i magii, gdzie szum drzew przywołuje historię, a woda wypływająca z wnętrza ziemi ma niesamowity smak. Miejsce budzące zachwyty i zadumę. Królewskie Źródła!

CEL OGÓLNY

Poznanie walorów historycznych i przyrodniczych Królewskich Źródeł w Puszczy Kozienickiej.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- potrafi wyrazić swoje myśli w formie zdania;
 - poprawnie odpowiada na pytania;
 - układa logiczne pytania;
 - tworzy poprawne związki wyrazowe;
 - opisuje zdjęcia;
 - wyjaśnia i rozumie pojęcia źródła i rezerwatu;
 - pokazuje związki frazeologiczne za pomocą niewerbalnych środków przekazu;
 - określa emocje towarzyszące innemu człowiekowi w danej sytuacji;
 - zna zasady właściwego zachowania się w lesie;
 - odczytuje informacje zgodnie z podanym warunkiem na tablicy;
 - stosuje obliczenia zegarowe w systemie 12- i 24-godzinnym;
 - zna zasady ortograficzne i poprawnie je stosuje;
 - uzupełnia zdania z lukami na podstawie filmu i odpowiada na pytania dotyczące filmu;
 - przestrzega zasad udziału w dyskusji;
 - właściwie dobiera argumenty;
 - prezentuje twórczą i kreatywną postawę w toku zajęć.
-

METODY PRACY:

- opis,
- dyskusja,
- drama,
- zabawa,
- metoda ekspresyjna,
- metoda realizacji zadań wytwórczych.

FORMY PRACY:

- indywidualna,
- zbiorowa,
- zespołowa.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- korona;
- kartki z napisami do zabawy dramowej (np. źródło wiedzy);
- laptop lub komputer, rzutnik z ekranem, łącze internetowe;
- film edukacyjny;
- maskotki (np. miś i pies), lalka;
- mapa;
- foldery przyrodnicze;
- bloki rysunkowe, kredki, ołówek, krepina;
- karty pracy;
- krzesło.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Zdjęcie przedstawiające źródło.
2. Informacje o rezerwacie Królewskie Źródła.
3. Zdjęcia przedstawiające Królewskie Źródła.
4. Karta pracy: ćwiczenie ortograficzne, zadania matematyczne.
5. Karta pracy do filmu edukacyjnego.
6. Ankieta ewaluacyjna.

BIBLIOGRAFIA

Chrońmy płazy Kozienickiego Parku Krajobrazowego, Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych, Otwock.

A. Jedut, A. Pleskot, *Nauczanie ortografii w klasach I-III*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1991.

Z. Kołtowski, *Owady wokół nas – pożyteczne zapylacze*, Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych, Otwock.

M. Kurowski, *Źródło Królewskie*, Nadleśnictwo Zwoleń, 2005.

Kozienicki Park Krajobrazowy im. prof. Ryszarda Zaręby, mapa przyrodniczo-krajoznawcza, skala 1 : 70 000.

Rezerwaty przyrody Kozienickiego Parku Krajobrazowego, Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych, Otwock.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

<http://www.kozienice.radom.lasy.gov.pl>.

Puszcza Kozienicka, Ostoja Kozienicka, <https://www.youtube.com/watch?v=8v4rxH2Zjh8>.

http://przyroda.radom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=311:rezerwat-qrodokrolewskieq-&catid=65:powiat-radomski&Itemid=119

Dostęp 24.07.2017.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

CZĘŚĆ WSTĘPNA

1. Wprowadzenie w tematykę zajęć – stworzenie sytuacji dydaktycznej. Nauczyciel pokazuje dzieciom koronę i zadaje pytanie: „Z jaką postacią kojarzy się Wam ten przedmiot?”. Po ustaleniu odpowiedzi rozpoczyna słowną zabawę językową – zadaje pytania:
 - Co król zjadł dzisiaj na śniadanie?
 - Jaki jest jego ulubiony kolor szat?
 - Jaką porę roku król uwielbia?
 - Dlaczego król nie korzysta z internetu?
 - Z jakiego powodu codziennie wieczorem podczas spaceru pokonuje dystans 1344 metrów?
 Następnie uczniowie mogą zadawać chętnemu dziecku, które wcieli się w postać króla, własne pytania. Podsumowaniem zabawy będzie układanie związków wyrazowych z przymiotnikiem królewski, np. szaty królewskie, korona królewska, zamek królewski (nauczyciel podaje rzeczownik, a uczniowie dodają przymiotnik).

CZĘŚĆ GŁÓWNA

1. Pokaz zdjęć przedstawiających źródło (**załącznik nr 1**). Nauczyciel opisuje, co przedstawiają ilustracje. Wyjaśnia pojęcie źródła. Zadaje pytania problemowe:
 - Czy ze źródła może tylko wypływać woda?
 - Co by było, gdyby...? (np. Co by było, gdyby ze źródła zaczęła płynąć różowa woda? Co by było, gdyby do źródła wpadł suchy liść?)
 Uczniowie odpowiadają na pytania.
2. Omówienie frazeologizmów: źródło wiedzy, źródło szczęścia, źródło informacji, źródło bólu, źródło zdrowia. Zabawa dramatowa – pokazywanie

wylosowanych związków za pomocą środków niewerbalnych. Nauczyciel wykorzystuje zabawki: odpowiednio modulując głos, podaje definicje.

3. Królewskie Źródła – przekazanie informacji o rezerwacie (**załącznik nr 2**). Wyjaśnienie terminu rezerwat – trzy zabawki (np. miś, lalka, pluszowy pies) podają kolejno różne definicje słowa, a uczniowie wskazują, która z nich jest poprawna.

Miś: Rezerwat jest wtedy, gdy kupuję bilet, wsiadam do pociągu i tam mam swoje miejsce.

Lalka: To gatunek bardzo drogiego francuskiego sera.

Pluszowy pies: Rezerwat to obszar, na którym chroni się całą przyrodę lub jej poszczególne elementy, na przykład wybrane gatunki roślin lub zwierząt. Nauczyciel powinien szczegółowo wyjaśnić pojęcia ochrony częściowej i ścisłej.
4. Pokaz zdjęć przedstawiających Królewskie Źródła (**załącznik nr 3**), oglądanie książek, folderów – praca w małych zespołach. Nauczyciel pokazuje dzieciom rezerwat na mapie.
5. Przerwa śródlekcyjna. Zabawa z elementami dramy (można wykorzystać koronę i zrobić źródło z niebieskiej krepiny): „Co czuł król, jakie emocje mu towarzyszyły, kiedy po długiej wędrówce dotarł do źródła?”.
6. Praca z tablicą informacyjną Zasady użytkowania ścieżki dydaktycznej Królewskie Źródła¹. Omówienie zasad obowiązujących podczas pobytu w lesie; projektowanie innych symboli niż przedstawione na tablicy (Zakaz zaśmiecania, Zakaz hałasowania itp.).

¹ <http://www.kozienice.radom.lasy.gov.pl/> (dostęp 19.07.2017).

7. Wykonywanie zadań z karty pracy (**załącznik nr 4**).
8. Praca z filmem edukacyjnym² – nauczyciel zapowiada projekcję filmu, wcześniej prosi uczniów o przeczytanie tekstu z lukami. Wykonywanie zadań z karty pracy (**załącznik nr 5**).
9. Dyskusja „Gorące krzesło”. Nauczyciel dzieli klasę na dwa zespoły. Zadaniem

² Puszcza Kozienicka, Ostoja Kozienicka, <https://www.youtube.com/watch?v=8v4rxH2Zjh8> (dostęp 19.07.2017).

każdego z nich jest przekonanie nauczyciela o walorach (zaletach) lub wadach wypoczynku w Królewskich Źródłach (dlaczego to miejsce jest lub nie jest magiczne). Nauczyciel moderuje dyskusję, głos ma tylko to dziecko, które siedzi na krześle.

CZĘŚĆ PODSUMOWUJĄCA

1. Podsumowanie zajęć.
2. Krótki quiz wiedzy na temat Królewskich Źródeł.
3. Ankieta ewaluacyjna (**załącznik nr 6**).

Załącznik nr 1.

Załącznik nr 2.

Informacje o rezerwacie Królewskie Źródła – dla nauczycieli¹

Królewskie Źródła to rezerwat przyrody (leśny częściowy) utworzony w 2000 r. Jego powierzchnia wynosi około 30 ha. Znajduje się 3,5 km od szosy Radom–Kozienice. Można tam dojechać wyłącznie własnym środkiem lokomocji. Nazwa rezerwatu pochodzi od lokalnej nazwy źródła, z którego według miejscowej legendy pił wodę król Władysław Jagiełło podczas swoich 23 pobytów na terenie ówczesnej Puszczy Radomskiej. Zatrzymywał się w pobliskiej Jedlni. Rezerwat znajduje się na tarasie zalewowym Zagożdżonki. Jest ona lewym dopływem Wisły i największą rzeką Puszczy Kozienickiej. Występuje tu również kilka innych źródeł o dużej wydajności. Przedmiotem ochrony są lasy liściaste i mieszane z panującym dębem szypułkowym oraz olszą czarną. Stwierdzono tu występowanie 201 gatunków roślin z 65 rodzin, a wśród nich gatunki podlegające ochronie ścisłej (skrzyp olbrzymi, lilia złotogłów) oraz ochronie częściowej (bluszcz pospolity, wawrzynek wilczełyko, widłak jałowcowaty).

¹ Źródło: http://przyroda.radom.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=311:rezerwat-qrodo-krolewskieq-&catid=65:powiat-radomski&Itemid=119 (dostęp 24.07.2017).

Załącznik nr 3.

Królewskie Źródła

Załącznik nr 4.

Karta pracy

Imię i nazwisko:

Ćwiczenie 1.

Wstaw w miejsce kropek odpowiednie litery.

Źr.....dełko

Krętą, le.....ną ście.....ką szedł kr.....l ze swoim orszakiem. Wszyscy podą.....ali do magicznego miejsca w P.....szczy Kozienickiej. Źr.....dełko ukryte było wśr.....d mchu i ko.....eni d.....ewa. Świe.....a woda przyniosła ulgę str.....dzonym wędrowcom.

Ćwiczenie 2.

Odpowiedz na pytania i uzupełnij zdania. Skorzystaj z danych zamieszczonych na tablicy informacyjnej.

A. Do Królewskich Źródeł wybrali się tata, mama, babcia i Jaś. Ile zapłacą za pobyt?

.....
.....
.....

B. Rodzina Nowaków przyjechała do rezerwatu 15 III o godz. 14.00. Ile godzin wypoczywała do zamknięcia rezerwatu?

.....
.....
.....
.....

C. Maciek zauważył pożar w lesie. Zadzwoił pod numer

Jest to telefon do

D. Klasa Magdy przyjechała na wycieczkę 17 VI, trzynaście godzin przed zamknięciem obiektu. O której godzinie dzieci dotarły do Królewskich Źródeł?

.....
.....
.....

Załącznik nr 5.

Karta pracy do filmu edukacyjnego

Imię i nazwisko:

Ćwiczenie 1.

Uzupełnij zdania na podstawie filmu.

1. Większość drzew w Puszczy Koziennickiej stanowią
2. Król Jagiełło pił wodę ze źródła.
3. Na terenie rezerwatu występuje gatunków roślin.
4. Ścieżka edukacyjna jest dostępna dla osób
5. Główną atrakcją muzeum w Koziennicach są warsztaty
6. Na terenie ośrodka w Augustowie żyją

Odpowiedzi:

1. sosny
2. Władysław
3. 201
4. niepełnosprawnych
5. ceramiczne
6. żółwie błotne

Załącznik nr 6.

Ankieta ewaluacyjna (anonimowa)

1. Czy kiedykolwiek przed zajęciami odwiedziłeś / odwiedziłaś Królewskie Źródła?
 - A. Tak.
 - B. Nie.
2. Czy zajęcia Ci się podobały?
 - A. Tak.
 - B. Nie.
 - C. Nie mam zdania.
3. Czy poleciłbyś / poleciłabyś Królewskie Źródła jako miejsce do spędzenia wolnego czasu z rodziną?
 - A. Tak.
 - B. Nie.
 - C. Nie wiem.
4. Czy poleciłbyś / poleciłabyś to miejsce na wycieczkę klasową?
 - A. Tak.
 - B. Nie.
 - C. Nie wiem.

5. Dokończ wybrane przez Ciebie zdanie.

Warto przyjechać do Królewskich Źródeł, ponieważ

.....
.....
.....

Nie wybiorę się do Królewskich Źródeł, gdyż

.....
.....
.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety!